

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 31. marts 2019

Miljø og Fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 594 (MOF alm. Del) stillet 20. februar 2019 efter ønske af Trine Torp (SF).

Spørgsmål nr. 594

"Vil ministeren oversende en redegørelse til belysning af sammenhængen mellem eutrofiering af vandmiljøet og frigivelse af klimagassen metan herfra, og herunder besvare følgende spørgsmål:

1. Hvor mange tons metan (sumpgas) frigives årligt fra danske søer og danske farvande? Hvad er klimaeffekten heraf (CO₂ækvivalenter), og hvordan indgår det i rapporteringen og reguleringen af klimagasser?
2. Hvor stor en andel af denne metan (sumpgas) fra danske søer og danske farvande skyldes menneskeskabt eutrofiering gennem tilførsel af næringsstoffer og organisk stof (NPO)?
3. Hvor stor en andel af den frigivne metan skyldes eutrofiering, der kan tilskrives landbrugets forurening med NPO?
4. Hvad vil klimaeffekten være af gennemførelse af Danmarks forpligtelser i Vandrammedirektivet og fuld opnåelse af miljømålet om god økologisk vandkvalitet senest i 2027?
5. Hvor mange tons metan (CO₂ækvivalenter) udledes som antropogen sumpgas fra vandmiljøet i 1. og 2. vandplanperiode? Hvor stor en andel heraf kan tilskrives landbruget?
6. Hvad betyder de stigende vandtemperaturer siden 1970'erne for udledning af sumpgas fra vandmiljøet, og hvad vil betydningen være frem til 2027, og indtil menneskeskabt eutrofiering ikke længere forekommer?
7. Hvad kan ministeren oplyse om regeringens planer for den 3. vandplanperiode, herunder hvor meget vil miljømålene målt i tons reduceret fosfor og kvælstof skulle reduceres yderligere i lyset af de stigende vandtemperaturer siden 1970'erne og andre ændringer som følge af klimaforandringerne for at nå miljømålenes kvantitative målsætninger, som definerer det samlede miljømål for god vandkvalitet?"

Svar

Spørgsmålet har været forelagt Landbrugsstyrelsen, der med fagligt bidrag fra DCE, Aarhus Universitet (vedlagt denne besvarelse), har oplyst følgende:

Fsva. delspørgsmål 1, 2, 3, 5 og 6 oplyser Aarhus Universitet, at der ikke kan gives et præcist svar, da der ikke findes en samlet opgørelse over udledninger af metan fra danske søer og farvande. Forskning fra andre steder i verden viser, at søer kan være en væsentlig kilde til metanudledning, bl.a. forbundet med algeopblomstring som følge af eutrofiering. Der er ligeledes ikke foretaget beregninger af effekten af stigende vandtemperaturer på metandannelsen. Forskning viser dog, at højere temperaturer og eutrofiering kan føre til en øget metanudledning.

Den nationale afrapportering til Klimakonventionen (UNFCCC), varetaget af DCE, Aarhus Universitet, følger de gældende Guidelines fra IPCC. I disse findes der ikke metoder til estimering af metanudledningen fra søer og farvande, og det indgår således ikke i den danske afrapportering.

En årsag til at metanudledningen fra søer og farvande ikke indgår i den nationale opgørelse er, at de overvejende anses for ikke at være menneskeskabte, samt at der er stor usikkerhed forbundet med datagrundlaget til estimering af udledningerne.

I afrapporteringen indgår i denne sammenhæng kun metan, som stammer fra nedbrydningen af udvasket organisk stof fra dyrkede organiske jorde, hvilket for 2017 er opgjort til 4,1 kt metan, svarende til 102 kt CO₂-ækvivalenter. Med henblik på disse udledninger for hhv. 1. og 2. vandplanperiode er der i de nationale opgørelser for perioden 2009-2014 beregnet en udledning fra landbruget på 24,2 kt metan, svarende til 606 kt CO₂-ækvivalenter. I perioden 2015-2017 er der beregnet en udledning fra landbruget på 12,3 kt metan svarende til 308 kt CO₂-ækvivalenter. Der er ikke beregnet udledninger for 2018-2021.

I Danmark er der ingen separat regulering af klimagasser i landbruget. Landbrugets bidrag til at imødekomme den problemstilling, der spørges ind til, er baseret på en kombination af regulering og frivillige virkemidler rettet mod en reduktion af kvælstofudledningen.

Fsva. delspørgsmål 4 og 7, kan det oplyses, at der endnu ikke er taget stilling til indsatserne i vandområdeplanerne for 2021-2027, hvorfor klimaeffekterne ikke kan vurderes.

Til brug for planerne er der ved at blive udarbejdet et opdateret virkemiddelkatalog. Særligt for kvælstof- og fosforvirkemidler er forskningsinstitutionerne blevet bedt om at angive sideeffekter, som fx klimaeffekter. Vurderingerne af virkemidlernes effekter skal anvendes, når der skal udformes et indsatsprogram for vandområdeplanerne.

Derudover er der igangsat en omfattende opdatering af det faglige grundlag for vandområdeplanerne, herunder en videreudvikling af de marine beregningsmodeller, der anvendes til at beregne indsatsbehovet for at reducere kvælstof til kystvande. I den forbindelse er det planlagt at undersøge, hvilken betydning de historiske klimaeffekter har for miljømål og indsatsbehov. Udkast til Vandområdeplaner for 2021-2027 og indsatsprogram skal sendes i offentlig høring med udgangen af 2020.

Jakob Elleman-Jensen

/

Jacob Nielsen